

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Városok szövetsége.

Néhány év óta nagyon egészséges mozgalom indult meg a városok képviselőtestületében, némi-képp hasonló az államok interparlamentáris konferenciájához.

Kezdték a törvényhatósági jogu városok. Ezek fölhatalmazzák a polgármestereiket, hogy évenként más és más városban értekezletre gyűljenek össze, ahol a mindnyájukat érdeklő közös ügyeiket megbeszéljék.

A jó példa megtette hatását: csakhamar öntudatra ébredtek a rendezett tanácsu városok is és minthogy ezeket a törvényhatósági városok nem vették be maguk közé, saját érdekeik támogatására külön intézményt: „A rendezett tanácsu városok országos egyesületét” alapították meg. A belügyminiszter a napokban hagyta helyben az egyesület alapszabályait, mire a végrehajtó-bizottság e hó 25-én a fővárosban ülést tartott és az alakuló közgyűlést ez évi okt. 26-ára Budapestre a vaczi-utcai városháza nagytermébe hívta össze.

Mi elejétől fogva azt szerettük volna és azt hirdettük, hogy a hazai városok számára teljesen elegendő lett volna egyetlen egy testület. Akár önálló törvényhatósági joggal bír egy város, akár csak rendezett tanácsu, ugyanaz a hivatása és hivatásának teljesítése ugyanazokba az akadályokba ütközik. A mi városaink, hál Istennek, majdnem kivétel nélkül a művelődés gyújtópontjai és pedig a magyar nemzeti művelődésé. Ugyiszólván valamennyi a nemzeti állam kiépítésén és megszilárdításán dolgozik valóságos észrevétlen korallmunkával, mely parányokat halmoz szakadatlanul egymás tetejébe s ha időt engednek nekik, egy fél évszázad alatt megvalósíthatják a nagy feladatot, mely mindnyájunk szívében él: a tulnyomó nagy többségében magyarrá lett lakosságú Magyarországot.

A nagy gonddal összeirt és egybevetett statisztikai adatok egész sorozata igazolta ezt a szinte észrevétlen, önmagától való és éppen ezért föltartóztatlan örvendetes folyamatot. Városainkban a magyarság számaránya évenként egyre-másra két százalékkal növekedik a nemzetiségek arányának rovására.

Mi következnek ebből a józan ész és az államrezón szempontjából? Nemde az, hogy a városokban rejlő óriási nemzetsenntartó és hatalomszilárdító erőt a törvényhozás kézzel-lábbal támogatni siessen. És vajjon így történt-e?

A multban semmiesetre. A szabadelvü-párti kormányok dobtak ugyan néha zsiros koncokat a kormánypárti képviselőket szállító városoknak, de tervszerű városfejlesztési politikát éppen azért nem csináltak, hogy a kortesszolgálatokat esetről-esetre megjutalmazhassák. Így jutott aztán néhány különben is gazdag, de kegyelt város egész sorozatához a kulturális és egyéb intézményeknek, míg sokkal exponáltabb helyen fekvő szegényebb, de politikailag önállóan gondolkodó város a legelhanyagoltabb állapotban maradt.

De még hacsak elhanyagolás és értelmetlen mellőzés történt volna! Történt azonban az elmúlt évtizedekben más is, ami valósággal az életereit kezdte elvágni városaink fejlődésének.

A szabadelvü párti kormányok ugyanis, valami obskurus régi iskola tanításának megfelelően, az önkormányzatot az államétól egészen különvált közélet ügyeinek tartották, amelyek a tulajdonképpen állami közigazgatáshoz nem tartoznak. Ama régi iskolának ezt a tanítását ők aztán azzal bővítették ki, legalább a városokra nézve, hogyha hát ezek az államhoz tartoznak, a költségüket viseljék azok a polgárok, akik az önkormányzatot gyakorolják és pedig viseljék a pótdókból, melyek, hogy egész ötven, száz, vagy kétszáz százalékra emelkednek-e föl? ahhoz a kormánynak semmi köze.

Valóban egy abszolút kormány sem csinálhatta volna ezt zseniálisabban, mert nem kitünő eszme-e, hogy mikor a lakosságot bevonják a közigazgatási hatalom és teendők gyakorlásába, a tőle várt és nyert szolgálatot abban az előismerésben részesíteni, hogy a polgárság erre ráfizessen egész az összeroskadásig?

A közigazgatási publicisztika is hibás különben ebben a felfogásban, mert ha a városok anyagi bajainak kultforrásairól olvasunk valahol egy cikket, annak az írója okvetlenül a hibás régi terminológia eszmei rabláncait csörgeti és megkülönböztetve az autonómia ügykörét, külön állami ügykörről beszél, melyet az állam a községekkel, a városok saját alkalmazottaival végeztet, anélkül, ugymond, hogy ezért legcsekélyebb kárpótlásban részesítené őket. Éppen a napokban olvastuk nagyon előkelő helyen egy kiváló szakember tollából azt a szemrehányást, hogy a régi kormányok szűkeblű magatartása következtében a városokat az állam helyett viselt terhek eladósították és most 200 millió koronára lenne szükségük, hogy magukat

összeszedjék, adósságikat konvertálják, háztartásukat rendbehozzák és újabb beruházásokat tessenek.

Ez a kifejezés, ha a régi kormányok bűneit akarjuk vele megvilágítani, erre a célra egészen jó ugyan, de csak egy pillanatra, mert ha a mélyére tekintünk, nemcsak tarthatatlansága fog kitűnni, de a veszedelmessége is.

Nekünk tudniillik semmi olyan frazeológiát nem szabad meghonosítani a sajtónkban, amely a nemzeti államot az autonómiával szembehelyezni alkalmas a polgárok gondolkodásában. Sőt ellenkezőleg, arra kell törekednünk, hogy az autonómiát mindenki úgy tekintse, mint egy szervet, amely, bárha teljesen a polgárok kezében van, mégis minden állami feladatot elvégezni van hivatva és mindent, amit cselekszik, a nemzetállam tényeként cselekszi. A régi rendi világban ez még így is volt, akkor valódi központi magyar kormány hiányában (a díkasztériumokat nem szabad annak tartani), tényleg a törvényhatóságok kormányoztak és a megye első tisztviselőjét kormányzó alispánnak is hívták. A nemzeti önkormányzat erejének a megtörésére eszelt aztán ki a bécsi kormány különböző állami hivatalokat, amelyek hatáskörét rendszeren a megyei autonómia hatáskörének megnyirbálásával állapította meg. A megyék hol észrevették az irányzatot és akkor tiltakoztak is ellene, de hasztalan, hol észre sem vették és hallgatag beleegyeztek jogaik elkobzásába. Az alkotmány visszaállítása után a Deák-párti kormányok az önkormányzati hatáskört még jobban megszüktették és ettől az időtől fogva fészkelődött be közjogi irodalmunkba az a tökéletlenség, hogy külön állami feladatokról irnak és beszélnek. Holott az autonómia, a polgároknak a közügyek intézésében való részvételi joga a magyar közjog szerint kiterjed az államélet egész területére és pusztán abból, hogy a központi kormány e jogok gyakorlását a közigazgatás némely ágazataira nézve elkobozta tőlünk, nem szabad megállapítani engednünk, hogy amely jogok számunkra megmaradtak, azok gyakorlásával nem éppen olyan állami közigazgatást végeznénk, mint aminőt a kormány végeztet a maga közegeivel.

Hogy mire jó ez az elmélkedés?

Hát elsősorban is jó arra, hogy igazságainak elfogadtatása útján elejét vesszük egy végét sohasem érő vitatkozásnak, amely a körül forogna, hogy majd mikor az állam segíteni akar a városokon, azt kezdjék boncolgatni, melyek az állami és melyek az autonómiai közigazgatás teendői. Ha ebbe a városok belemennek, az állam — előre megjósoljuk — csak garasokkal fogja őket kifizetni. De ha azt mondják: mindazt, amit csinálunk, az állam helyett csináljuk, tehát annak költségeit is viselje az állam és azokból mi csak annyit vállalunk el, amennyit elviselni bírunk, de ez semmi esetre és sehol sem lehet több az állami adó 50 százalékánál — ez világos beszéd lesz és megfordítja a helyzetet. Eddig tudniillik mindig arról van szó, mennyivel fogja az állam a városokat segíteni, holott ellenkezőleg arról kell tárgyalni, hogy a városokban hiányzó, de okvetlenül elké-

sztítendő és létesítendő közművek és intézmények mibe kerülnek és ezek költségeiből legfeljebb mennyit viselhetnek a városok.

Ha a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok összefogtak volna, egy nagyjelentőségű kulturfeladatot oldhattak volna meg. Mint a haza legműveltebb lakosságának tűzhelyeinek összessége, megállapíthatták volna, hogy minő intézmények föllállításával lennének a valóban civilizált államok városainak színvonalára emelhetőek, mennyire rugnának az ehhez szükséges befektetések, azok kamatainak törlesztéséhez mennyivel járulhatnak hozzá maguk a városok és mennyit várnak az államtól.

Hogy a befektetési tőke kitelne-e ama 200 millióból? nem tartjuk valószínűnek. Hiszen köztudomásu, hogy vidéki városaink ivóvíz, csatornázás, kövezés, világítás, nyilvános üdülőhelyek, kórházak és más a közegészség és közbiztonság szempontjából szükséges intézmények tekintetében minő nyomoruságos állapotban vannak. Meddig tűrjük még e szégyenletes állapotokat és meddig piruljunk még az idegenek előtt, kik gunyosan szokták a szemünkre vetni, hogy Budapestből csináltunk egy hazug kulturális kiállítást, a vidéket azonban meghagytuk félázsiai állapotban.

Ismételjük, nagy kár, hogy a törvényhatósági városok a kis városokat magukhoz fölemelni elmulasztották és most nem léphetnek föl együttesen. Mert ha sohasem remélhették a meghallgatást, a mostani kormány jóakarátára okvetlenül számíthatnának.

A közgyűlések és az értekezletek most állanak küszöbön. Mindkét testület összeül az őszszel, igyekezzenek valami kapcsolatot létesíteni, alkossanak egy közös szervet, az dolgozza ki a fent körülírt feladatot és terjessze a kormány elé. Magyarország civilizációjának e nagy tervét vagy ez a kabinet fogja megvalósíthatni, vagy elmarad az egész nagy terv a következő évtizedekre.

A Székely-Társaságok szövetsége.

A Székely-Társaságok Szövetsége legutóbb tartott közgyűlésében szó volt a jövő évi közgyűlés helyének kijelöléséről is. Székely Ferenc, a debreczeni Székely-Társaság ügyvezető alelnöke Debreczen sz. kir. város Tanácsának és a debreczeni Székely-Társaságnak nevében a Székely-Társaságok Szövetségét meghívta a jövő évre Debreczenbe. A meghívást a következő szép beszédben adta elő *Székely Ferenc*, kinek a székelyügy körül elevülhetlen érdemei vannak.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Elsősorban is köszönetet mondok az elnökségnek, hogy tárgysorozattól eltérve alkalmasabb időben engedett szót emelnem és egyuttal indítványomat is előterjesztem Szövetségünk jövő évi közgyűlésének helyi kérdésére nézve.

Tudvalevő, hogy Szövetségünk évi közgyűlését évről-évre más és más városban tartja, még pedig az okból és célból, hogy egyrészt annak a nemes és hazafias ügynek, amelynek szolgálatába és zászlóvivőjére szegődött, minél szélesebb, minél tágasabb körben propagandát csináljon; másrészt pedig azon indokból, hogy Szövetségünk tagjainak, ügybarátainknak

és az érdeklődőknek kedvező alkalmat és módot nyújtson szép hazánk különböző vidékeinek, városainak, fürdőinek és nevezetesebb helyeinek megismerésére, hogy magának a helyszínén közvetlenül tapasztalatokat, hasznos ismereteket szerezhessenek, amelyeket aztán otthon a köz javára értékesíthetnek.

Szövetségünknek ily irányu vezető tevékenysége mind- eziideig csupán a Királyhágón inneni ugynevezett erdélyi részre terjedt, részemről azonban elérkezettnek látom már az időt arra nézve is, hogy Szövetségünk működését és propagandáját a Királyhágón túli részre, a szinmagyar Nagy Magyar Alföldre is kiterjessze, ahol az erdélyi magyarság és székelység ügye bizonyára csak meleg rokonszenvre találhat. Első állomásul pedig a legalkalmasabbnak mutatkozik a Nagy Magyar Alföld metropolisza. Debreczen. Mert, t. közgyűlés, Debreczen az a város, amelyet a multban, az erdélyi fejedelmek uralma alatt, sokszoros kapocs fűzött Erdélyhez; Debreczen az a város, amely Erdélylyel közel két századon át jóban és rosszban sokszor osztozkodott s ma is a székelység ügye iránt a legmelegebb érdeklődéssel és rokonszenvvel viseltetik.

Mindezeknél fogva egyrészt a vezetésem alatt levő Debreczeni Székely Társaság nevében és megbízásából, másrészt pedig Debreczen sz. kir. város tanácsának felhatalmazása alapján tisztelettel meghívom a Székely Társaságok Szövetségét a jövő évre Debreczenbe, hogy alkalmas időben évi közgyűlését Debreczen falai közt tartsa meg.

Előre is biztosíthatom a tisztelt Szövetséget, hogy Debreczen hazafiás közönségénél lelkes fogadtatásra fog találni.

Indítványozom tehát, hogy Szövetségünk jövő évi közgyűlését Debreczenbe méltóztassék kitűzni.

*

Udvarhely vármegye dísztermében alig hangzott el még olyan hangos éljenzés és taps, mint aminő e szerény mezbe öltözött meghívást követte.

A debreczeniek a székely kongresszuson egyébként is kitüntető figyelemben részesültek. Székely Ferenc felmérési felügyelőt egyhangulag ismét megválasztották a Székely Szövetség első alelnökének, dr. Deseő Kálmán máv. titkárt pedig ellenőrnek. Debreczenből 16-an vettek részt a székely kongresszuson és az érdekes kirándulásban, mely Székelyudvarhelyről Szejke, Korond, Parajd érintésével a roppant nagy arányban fejlődő Szováta sósfürdőre irányult, hol pár napot töltött a társaság.

A vásárcsarnokok előnyei.

Irtta: O'sváth Andor.

A városfejlesztés iránt való törekvés nemcsak abban merül ki, hogy a közigazgatási szolgálat minél gyakorlatibb és jobb legyen, nem is abban, hogy az adózó közönség filléreinek és koronáinak igénybevételével rendezkedjünk be a modern élet követelményeivel, hanem különösen abban, hogy amidőn a fejlettebb izlés és a követelőbb igények kielégítésére törekszünk, az legyen a célunk, hogy minden életforrást kellően kiaknázzunk és ilyeneknek megteremtésében buzgólkodjunk.

Az utóbbi években kiváló gondot fordítottam arra, hogy a kontinensen levő nagy- és középvárosok életét tanulmány tárgyává tegyem. Előre kell bocsátanom, hogy — sajnos — nem helyszíni tanulmányokról van szó, hanem olyanokról, amelyek frissen beszerzett irott és nyomtatott, vagy pedig a kérdéses helyeken járt szakférfiak által nyújtott, adatokon nyugosznak.

A nyugati városok — különösen a németországiak — vezetnek abban, hogy belterjes gazdálkodást folytatnak.

Ez a gazdálkodási mód hasonló a monopóliumrendszerre berendezkedett államokéhoz, ettől

azonban annyiban tér el, hogy amíg ez általában alig bir szocialis jelentőséggel, addig amaz feltétlenül erre van alapítva.

A németországi városokban a községi takarékpénztárak nem új keletűek; hasonlóképen megtalálhatók a városi biztosító intézetek is, míg a közműveknek majdnem mindegyike házi kezelésben áll. Ismerünk városokat, amelyek a közéletelés érdekében teremtenek házi kezelésű vállalatokat; a közegészség javáért nyilvános népfürdőket, uszókházakat; a közművelődés előmozdítása végett kőszínházakat; az ifjuság testi nevelése szempontjából játék-termeket és tereket; a nép egyes osztályainak szórakoztatása céljából vigadókat és tánctermekeket s mindezeket úgy értékesítik, hogy amíg igénybevételük olcsó, a város mégis nemcsak a befektetési százalékokat biztosíthatja, hanem feltétlen hasznot is, mely utóbbi természetesen a közpénztáré, annak szükségleteihez pótol, tehát a községi teherviselést könnyíti.

A közéletelés terén abban járnak elől a német városok, hogy az évtizedekkel ezelőtt sivár pusztaságokat házilag konyhakerti művelés alá veszik és hasonlóképen cselekszenek a vadvizes területekkel is, amelyek lecsapolás által művelhetővé átalakítván, belőlük ez által tekintélyes adóalap és biztos hasznot hozó objektum válik. ¹ A városi közbiztonságokkal kapcsolatos városi consumvásár és hatósági mézarszék majdnem mindenütt megtalálhatók; sőt olyan városról is tudunk, amely az italmérést vagy a vendéglő-ipart részben maga is gyakorolja, illetve házi kezelésben gyakoroltatja, amivel pl. az italok és ételek árának alakulásában a vezérszerepet ragadván magához a türhetetlen drágaság, vagy az árakkal való visszaélés ugyszólván lehetlenné válik.

A közéletelés kérdésénél elsősorban kiválóan fontos az, hogy a vásárcsarnok intézmény maga is vállalkozik és pedig az idény szempontjából előálló igényeknek teljes kielégítése tekintetében.

Amíg nálunk a heti piacokon pusztán véletlenre bízhatjuk, vajjon kapunk-e minden idényterményt lehető korán és megfelelő mennyiségben, addig a nyugati városok vásárcsarnokai ez irányban teljesen megnyugtató módon gondoskodnak. Ettől eltekintve, a vásárcsarnokok az árak alakulására feltétlenül irányító befolyást gyakorolnak és bizony e tekintetben a magánvállalkozók túltengéséről szó sem lehet.

A közegészség érdeke ott őriztetik meg, hogy a nyugati hatóságok a vásárcsarnokokban pedáns tisztaságot követelnek s minthogy másutt semmi élelmi cikk áruba nem bocsátható, a behozott áruknak egészséges volta is szigorú ellenőrzés tárgyát képezi.

A városi közjövődelennek a vásárcsarnokok hozadéka igen jelentékeny és teljesen biztos kiegészítő része azért, mivel — mint már említettem — mindenféle közfogyasztási cikk esakis a vásárcsarnokokban halmozható fel és bocsátható áruba és az ezen szabály ellen vétőket végtelen szigorral

¹ Pl. Berlinben.

büntetik, így tehát a közjövédelmet ugyszólván senki sem játszhatja ki.

Előnye a vásárcsarnok — intézménynek az is, hogy a közönség kényelmére szolgál, amennyiben fedett, tiszta helyiségekkel bír s benne mindaz feltalálható, amit piacainkon porban, esőben és sárban csak hosszas utánjárás mellett lehet úgy, ahogy beszerezni, de legfőképen az is, hogy a kofamizeriákat a hatóság a közönség érdekeinek bizonyos időhatárokig való teljes biztosításával ugyszólván lehetlenné teszi.

Meg kell még említenem valamit. A nyugati államokban csak három gazdasági tényező van, nevezetesen a termelő, a kereskedő és a fogyasztó. Az általunk ismert közvetítő nem létezik, mert a termelő maga viszi termelvényét a piacokra, közvetlenül tárgyal és köt üzletet a vásárlóval, vagy a kereskedővel, de az ügynököt kizárja. Így azután érthető, hogyha a hatóságok céltudatos cselekvése, a termelő életrevalósága és a kereskedelem szolid volta, vagyis a három együttvéve, türehető életviszonyokat teremtenek!

Körrendeletek.

100,714
VII.—b. 1908. B. M. számú körrendelet.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A gyógyszerekként hirdett és árult különféle sóborszesz készítmények ügyében 77,104—908. B. M. sz. a. kiadott körrendeletet sokféleképen félre magyarázták.

Az 1876. XIV. t.-c. 53. §-a a titkos összetételű gyógyszereknek belügyminiszteri engedély nélkül való készítését és árusítását megtiltja, ugyane t.-c. 55. §-a pedig a bizonyos betegségek ellen javaslatba hozott gyógymódnak, vagy gyógyszernek a megvizsgálását és engedélyezését utalja a belügyminiszter hatáskörébe.

Hasonlóképen a belügyminiszter hatáskörébe sorozza az 1884. XVII. t.-c. 10. §-a b) pontja és 20. §-a a gyógyszerek készítésére és a velük, valamint a gyógyszerfélékkel való kereskedelemre vonatkozó engedély megadását.

A gyógyszerekkel, gyógyszerfélékkel és mérgekkel és méregtartalmu anyagokkal való kereskedésről szóló 111,005—94 B. M. sz. szabályrendelet 9. és 10. §-a 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe alatt tiltja el készített, összetett gyógyszereknek az árusítását és eladását még ha azok az egészségre ártalmatlan szerekből állanak is.

Végül a gyógyszerkülönlegességekről és a titkos összetételű gyógyszerekről alkotott 90,000—903. B. M. számú szabályrendelet 3. §-a szerint gyógyszerkülönlegességek forgalomba hozatala csak a gyógyszeráru kereskedőknek és a nyilvános gyógyszerházaknak van megengedve, sőt azokat az előbbieket is csak gyógyszerházak részére szolgáltatják ki; a 7. és 8. §-ok pedig ily különlegességek üzletszerű készítéséhez és forgalomba hozatalához bejelentést és belügyminiszteri engedélyt

(tudomásul vételt) tesz kötelezővé. Ugyan e szabályrendelet 10. §-a minden gyógyjavallatot mellőzendőnek rendel; továbbá megszabja az adható használati utasítást, és belügyminiszteri felülvizsgálat alá helyezi a csatolható ajánlás szövegét.

E szabályrendelet 14. §-a szerint a belügyminiszter az illető szer készítését és forgalomba hozatalát bármikor eltilthatja, ha e szabályrendelet rendelkezései nem tartattak meg, különösen ha oly ajánlással hozatik a gyógyszerkülönlegesség forgalomba, amelynek szövege a forgalomba hozatal iránti kérelem alkalmával be nem mutatott.

Ugyanezek a rendelkezések irányadók a 21. §-a szerint az u. n. titkos összetételű gyógyszerekre is.

Végül a 23. §. a felsorolt rendelkezések és tilalmak megszegését kihágássá minősíti és azt, amennyiben más törvényes intézkedés alapján nem büntetendő, 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlése esetén azonfelül a forgalomba hozatal eltiltásával rendeli büntetni.

Mindezekből kétségtelen, hogy azok a sóborszesz készítmények, amelyek idegen alkotórészekkel vegyítve hozattak forgalomba, különösen, ha azok gyógyszerként ajánlottak is, oly összetett gyógyszereknek minősítendőek, amelyeknek árusítását és eladását a 111,005—94. B. M. számú szabályrendelet 9. §-a tiltja és 10. §-a kihágássá minősíti és oly gyógyszerkülönlegességeknek tekintendőek, amelyeknek engedély (tudomásul vétel) nélkül való forgalomba hozatala a 90,000—903. B. M. számú szabályrendelet előbb idézett szakaszaiba ütközik és 23. §-a szerint büntetendő.

Az a körülmény, hogy ezek a készítmények még gyógyjavallatokkal is elláttak, csak súlyosbítja, illetőleg különálló büntetendő cselekménnyel tetézi az előbb körülírt kihágást, miután a 90,000—903. B. M. sz. szabályrendelet 10. §-a még az engedélyezett gyógyszerkülönlegességekre nézve is mellőzendőnek rendel minden gyógyjavallatot.

Ebből kitűnik, hogy a legutóbb kiadott 77,104—908. B. M. számú körrendelet érdemére nézve a hatályban álló törvényes rendelkezéseken alapszik és azoknak meg is felel.

E körrendelet kibocsátása alkalmából azonban főleg az a panasz hangzott fel, hogy annak következtében lehetlenné válnék a szabad forgalom tárgyát alkotó sóborszeszhez oly ártalmatlan szereknek a keverése is, amelyek azt gyógyszerre nem minősítik, hanem csak e „házi” használatát teszik esetleg kellemesebbé vagy előnyösebbé, és hogy ezáltal azokat érheti anyagi hátrány, akik ily ártalmatlan vegyületek készítése által kereset-forráshoz juthatnának.

Ezeket a panaszokat mérlegelve, valamint avégből is, hogy a belföldi készítményeknek versenyképessége a hasonló természetű külföldi cikkekkel szemben meg ne bántassék, amidőn egyrészt megállapítom azt, hogy ilyenmü vegyületek készítése és engedély nélkül való forgalomba hozatala a ma érvényben álló jogszabályok szerint

eddig teljesen jogosulatlan volt, másrészt kijelentem, hogy ezentul a sóborszesz, vagy sóval nem kevert borszesz a Magyar Gyógyszerkönyvben kereszttel meg nem jelölt szerekkel is vegyithető lesz anélkül, hogy ezáltal annak „Háziszer“ minősége és a szabad forgalomban való árusíthatása érintetné. Az ilyen sóborszesz készítmények azonban sem címfeliratukon (vignette, etiquette), sem egyéb nyomtatványon (pl. használati utasításban), sem a hirdetésekben „Gyógyszer“-nek nem nevezhetők. A készítmény közvetlen hatása megjelölhető ugyan, azonban egyes betegségek ellen gyógyszerül nem ajánlható, annál kevésbé látható el gyógyjavalattal.

Aki e rendelkezések ellen vét, valamint az, aki ily szabályellenes megjelöléssel, vagy ajánlással, vagy gyógyjavalattal ellátott sóborszeszkészítményt forgalomba hoz, vagy elárúsítás céljából raktáron tart, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással, valamint 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ily kihágások elbírálása a közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozik és az eljárást 38,547—880. B. M. számú rendelet szabályozza.

Természetes, hogy a sóborszesz keverhető a Magyar Gyógyszerkönyvben kereszttel megjelölt szerekkel is, az ilyen keverék azonban gyógyszerkülönlegességgé minősül, amelyre ugy az engedélyezés, mint az elárúsítás tekintetében a 90,000—1903. B. M. számú szabályrendelet határozmányai irányadók.

Utasítom ennél fogva a Cimet, haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy a 77,104—908. B. M. számú körrendelet következtében folyamatba tett kihágási eljárások során a kihágás fenforgásának elbírálásánál a jelen rendelet rendelkezései vétesenek irányadókul, tehát az elkobzás is csak oly sóborszesz készítményekkel szemben alkalmaztassék, amelyek címfeliratukon „Gyógyszer“-nek vannak minősítve, avagy a Magyar Gyógyszerkönyvben kereszttel megjelölt szert tartalmazzák; a nyomtatványok azonban, amelyek a sóborszesz készítményeket kísérik, ha ezzel a rendelettel ellenkeznek, feltétlenül elkobzandók és megsemmisítendők.

Minthogy pedig a köztudat minden ellenkező hirdetés dacára is a sóborszeszkészítményeket háziszernek tartotta és tartja: azok a viszont elárúsítók, akik e rendelet kibocsátása előtt olyan sóborszesz készítményeket tartottak raktáron, melyek a címfeliraton nem voltak „Gyógyszer“-nek nevezve, csupán azért, mivel e készítményekhez ily szabályellenes nyomtatványok voltak csatolva, nem tekintendők olyanoknak, mint akik a sóborszeszt gyógyszerként hozták volna forgalomba. Aki azonban ezen rendelet kibocsátása után hoz oly sóborszeszkészítményt forgalomba, amely ily szabályellenes nyomtatványokkal van ellátva, vagy tart ugyanolyan raktáron: e rendelet értelmében feltétlenül megbüntetendő lesz.

Megjegyzem végül, hogy az ily készítmények címfeliratain, nyomtatványaiban vagy hirdetéseiben a valóságnak meg nem felelő jelzők vagy ada-

tok az 1884. XVII. t.-c. 58. §-a értelmében nem használhatók.

Ez a rendelet azonnal hatályba lép.

Budapest, 1908. évi augusztus hó 11-én.

A miniszter helyett:

Hadik s. k.
államtitkár.

Hirek.

Kiss Albert halála.

Csak nem régen temetük el harangzugás és könyvek között a tiszántuli ref. egyházkerület agg püspökét, már ismét ravatalnál állunk. Meghalt *Kiss Albert* debreczeni lelkész, volt országgyűlési képviselő. Régen betegeskedett, de azért még mindig reméltük, hogy erős szervezete győzedelmeskedik a kór felett. Az isteni végzés másképp akarta és hű szolgáját elszólitotta a tevékenység mezejéről. Halála nagy veszteség az egyházra és közügyekre, mert a megboldogult a munka embere volt, aki egy pillanatra sem pihent, hanem tehetőségével, páratlan kitartásával a közért dolgozott. Fáradhatatlan volt az egyházi dolgok intézésében, az iskolák fejlesztésében. A kötelesség teljesítésében találta legnagyobb örömét. Mint következetes politikusnak, nagy tekintélye volt a régi és mostani függetlenségi pártban. Mindenki tudta, hogy a pártnak *Kiss Albert* az összetartó lelke és tulajdonképeni vezetője. A nyilvánosságot nem szerette, puritán egyénisége megvetett minden külső dísz és amit tett, nem nevének dicsőítése okából tette, hanem meggyőződésből, önzetlenül. Másoknak dolgozott és sokan az ő érdemes egyéniségéből táplálkoztak. Boldog családi életet élt. Gyermekai szeretete vette a megboldogultat körül. Az utolsó hónapokban nagy szenvedések gyötörték. A keresztest béketűrőssel viselte. A tudomány, a szeretet azonban gyöngének bizonyultak az örök törvénnyel szemben. Vasárnap délután jobb létre szenderült. Halálának hírére az egyházi épületekre és a városházára kitűzték a gyászlobogót. A tanács hétfőn tartott ülésében *Kovács József* polgármester tömör szavakban emlékezett meg a boldogultról. A tanács a temetésen testületileg jelent meg és a törvényhatóság nevében koszorút helyezett a ravatalra.

Egy erős egyéniséget, egy egész embert, mondhatjuk a nagy kötelességek martirját gyászoljuk *Kiss Albert*ben. Legyen pihenése csendes és emlékezetét őrizze meg az egyház, melynek hű fia volt!

Haláláról családja és a debreczeni ref. egyház a következő gyászjelentést adta ki:

„A B. F. R. A. Fájó szívvel jelentjük szeretett férjemnek, édes jó apánknak, kedves nagyapánknak, hű testvéremnek és a szerető rokonoknak: *Kiss Albert* debreczeni református lelképásztornak, egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbírónak, Debreczen szab. kir. városa törvényhatósági bizottsági tagjának, volt országgyűlési képviselőnek stb. folyó hónap 30-án d. u. 3 órakor, életének 70-dik, házasságának 44-ik, lelképásztorkodásának 45-ik évében történt csendes elhunytát. Temeté-

sére, mely az Egyháztanács egyháztéri gyűlésterméből a Nagytemplomban s a Kossuth-utcai temetőben szeptember hónap 2-án délelőtt 10 órakor kezdődőleg fog végbemenni, — a fájdalomban osztozókat s általában a m. t. közönséget tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1908 augusztus 31. Özvegye: Kiss Albertné szül. Borsos Lenke. Gyermekei: Lenke férjével Illyés Endrével, Erzsike férjével dr. Nagy Zsigmonddal, Mariska férjével Mindszenti Imrével, György feleségével Drescher Idával, Ilonka férjével Báthory Andorral, Albert. Testvére: Kiss Irma férjével Bélteky Alberttel. Unokái: Illyés Endre, Illyés Ferenc, Nagy Erzsike, Nagy Zsigmond, Mindszenti Micike, Mindszenti Berti, Mindszenti Sárika, Báthory Bandika, Kiss Györgyike. A közeli és távolabbi kiterjedt rokonság nevében is“.

„A boldog feltámadás reménye alatt! A legmélyebb fájdalommal jelentjük reform. egyházunk 25 évig hűséggel szolgált szeretett lelkészének, felsőbb leányiskolánk igazgató tanácsa elnökének, sok éven át iskolaszéki elnöknek, legutóbb lelkészelnöknek: Kiss Albert urnak, a debreczeni ref. egyházmegye és a tiszántuli reform. egyházkerület tanácsbírájának, Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjának, volt országgyűlési képviselőnek, élete 70-ik évében, hosszas gyengélkedés után ez évi augusztus 30-án délután 3 órakor történt elhunytát. A boldogult hült tetemei ez évi szeptember 2-án délelőtt 10 órakor az Egyháztanács egyháztéri gyűlésterméből a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Kossuth-utcai temetőben fognak eltemettetni. E végtisztességtételre egyházunk tagjait, városunk polgárait s általában az elhunyt minden tisztelőjét meghívjuk. Debreczen, 1908 augusztus 31. A ref. egyház presbyteriuma“.

Az elhunyt temetése nagy részvét mellett ment végbe folyó hónap 2-án délelőtt 10 órakor. Nemesak a harangok bús szava siratta az érdekes, munkás férfiut, de az emberek könnyei is tanuskodtak arról, hogy a veszteséget mindannyian éreztük. Ott láttuk városunk színejavát, a lelkipásztorukat gyászoló hívek ezreit. A tiszántuli ref. egyházkerület lelkészi karából igen sokan jelentek meg, megadni a végtisztességet annak a férfinak, ki egyházuknak disze volt és fáradhatatlan munkása. A városi tanács Kovács József polgármesterrel testületileg jelent meg a temetésen, koszorut tevén a ravatalra, miután már előbb levélben fejezte ki részvétét a gyászoló család előtt.

Pontban 10 órakor megszólaltak a harangok. A koporsót kitélték az udvarra, mikor is a városi dalegylet Mácsay Sándor karnagy vezetése alatt gyászdalt énekelt. A gyászdal elhangzása után Biky Károly szatmári esperes bucsuztatta el a halottat, majd F. Varga Lajos nagyrábéi lelkész tartott hatalmas, eszmékben gazdag gyászbeszédet. Ezután megindult a menet a Kossuth-utcai temetőbe, hol Márton Imre, a függetlenségi párt elnöke tartott megható, szép beszédet. Végül Uray Imre vallásánár a Dóczy-intézet nevében beszélt, hála-lásan emelve ki az elhunytak a Dóczy-intézet

megalapítása körül szerzett érdemeit. Aztán lebocsátották a virágos koporsót a sirba a feltámadás boldogító reménye alatt.

— **A város mint pernyertes.** A város annak idején, mikor a Simonffy-utcai piacot megcsinálta, a régi mázsaházat lebontotta. Ugyanakkor falat huzott a Grausz-féle ház elé, úgy, hogy annak ablakainak egyrészét eltakarta. Grausz ekkor megvételre ajánlotta házát a városnak, mely azonban nem reflektált az ajánlatra, nem lévén érdekében a ház megvétele. Ekkor Grausz beperelte a várost. A per folyamán a törvényszék a városnak adott igazat, míg a kir. tábla másképen vélekedett és a fal lebontását elrendelte. Az ügy harmadfokban a Kuriához került, mely a napokban hozta meg ítéletét, melyben a törvényszék döntését jóváhagyta. Ezzel az ítélettel a régen folyó ügy aktái lezáródtak.

— **A szikes talajok javítása.** Legnagyobb területű szikes talaj hazánkban Aradmegye északi részén. Kétegyházától Székudvar felé terjed. Óriási területen már július havában megszűnik minden vegetáció és csak egy-egy zombékon nő fü. Ezen a területen van József főhercegnek Kéthalom nevű puszta legelője, melynek egy részét ezelőt két évvel öntözésre berendezték. Az öntözéshez a vizet a Körös-csatorna szolgáltatja. Az öntözött terület talajminőségét részletesen Flóderer Sándor agrógeológus vette föl és a felvételek nyomán az alföldi székestalajokról a következő véleményt összegezi: kitűnik az összes sóvizsgálatokból, hogy a siklósi réten is a glauber-só van tulsúlyban; a szikló, habár jelentékeny, aránylag még is kevesebb. A siklósi réten épen úgy mint a többi kötött szikeseknél, a konyhasó nagyon kis szerepet játszik. A folytatólagos vizsgálatoknak az alsóbb rétegekre is ki kell terjeszkedni, ez szükséges az öntözés szempontjából. Hasonlóan szükséges öntözési próbákkal a kilugozás mértékét is megállapítani. A csabai rét 7. és 8. számú táblájának elszikesedése csak látszólagos, tényleg azonban az elszikesedés nem állt be. Az elszikesedés látszatát nagyban elősegíti a kerti művelés és a kerti növények termesztése, melyek minden esetre kevésbé ellentállók ezen káros sókkal szemben, mint a fűfélék.

Hirdetések.

10,085
1908. sz.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni m. kir. gazdasági akadémiánál Debreczen szab. kir. városnak két alapítványi ingyenes helye, az 1908–1909. tanévre üresedésbe jövén, felhivatnak azon debreczeni születésű és illetőségű ifjak, akik a debreczeni gazdasági akadémiába hallgatóul felvéve vannak s akik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellő okmányokkal felszerelt kérvényei-

ket f. 1908. év szeptember hó 20-ig a Városi Tanácshoz adják be.

Debreczen, 1908. évi augusztus hó 26-án.

A városi tanács.

10,456—1908. sz.

Árverési hirdetés.

A nyulasi barakoknál levő kintin helyiségeknek 1909. évi január hó 1-től kezdődő 3 (három) évi időtartamra leendő bérbeadása céljából f. évi szeptember hó 11-én délelőtt 9 órakor a városház nagy tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ára a jelenlegi évi bér 1035 korona.

Bánatpénz 55 korona, mely összeg az árlejtés megkezdése előtt Vecsey Imre főjegyző tárgyalási elnök kezéhez teendő le.

A vonatkozó szerződési feltételek a városi számvevősnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1908. évi augusztus hó 6. napján.

Városi Tanács.

11,339. szám.
1908.

HIRDETÉS.

Kedvezmény a szőlősgazdák részére.

Az 1892. évi XV. t. c. 3. §-a értelmében nyílt községekben azok a szőlősgazdák, kik szeszesitalok kimérésével, vagy kismértékben való elárúsításával (1888. XXXV. t. c. 2. §-a nem foglalkoznak, abban a kedvezményben részesülnek, hogy saját termésü boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után italadó fejében ezen túl is csak a jelenleg fennálló fogyasztási adónak megfelelő részét fizetik és pedig: I-ső osztályu községekben *hektoliterenként bor után 6 korona 70 fillért, bormust és szőlőcefre után 5 korona 04 fillért.*

A hivatolt törvény 26-ik §-a szerint a házi fogyasztás bejelentésére a következők rendeltetnek, ugymint:

Azok a szőlősgazdák, akik az előbbi §-ban jelzett kedvezményre igényt tartanak, kötelesek *szeptember hó 15-ig, legkésőbb azonban, ha előbb szüretelnének, a szüret megkezdéséig* igényeket a községi előljárásnál bejelenteni.

Az a kérdés, vajjon abban az esetben, ha a szüret szeptember hó 15-ike után kezdődik, a szőlősgazdák házi fogyasztására szánt saját termésü boraiknak a kedvezményes adótétel alá vonása iránt bejelentéseiket e határidő lejártá után is a későbbi szüret megkezdéséig jogérvényesen megtekinthetik-e? már szabályozást nyerte a „Budapesti Közlöny” 1892. évi 190. számában közzétett „Hirdetmény”-ben, melynek 2. pontja szerint az 1895. évi XV. t. c. végrehajtása iránt 1892. évi 51.015. számú „Utastás 26. §-a értelmében a szőlősgazdák említett jogigényeinek bejelentésére

szeptember hó 15-ike és ha a szüret előbb kezdődne, a szüret megkezdése tüzetett ki végső határidőül.

E szerint tehát a bejelentések, ha a szüret szeptember 15-ike utáni időben kezdődne is, legkésőbb *szeptember hó 15-ig okvetetlenül megteendők.* (1895. évi 13.450. sz. pénzügyminiszteri határozat.)

Megjegyeztetik, hogy a belterületen a városban állandóan lakók részéről a belvárosi rendőrkapitányságnál, a szőlőskertekben és a mezőségekben kintlakók részéről pedig a mezőrendőrkapitányságnál történik leendő borterméseiknek bejelentése.

E bejelentésbe foglalandó egyszersmind a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma és a szőlőbirtok terjedelme holdakban s a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben.

Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja felhasználni, köteles abban az esetben, hogy ha termése *öt hektolitert* meg nem halad, az egész termés utána kedvezményes adót, vagy a szőlőcefrék, illetőleg mustnak a bor- és huszfogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. §-a értelmében való kijelentése, vagy pedig a bortermés szokásos felvétele alkalmával a bor- és huszfogyasztási törvények és szabályok 48. és 49. §-a szerint *azonnal lefizetni.*

Debreczen, 1908 augusztus hó 17.

A városi tanács.

11,124. sz.
1908.

Hirdetés.

Debreczen sz. kir. város 1908. évi október 1-től 1911. évi október 1-ig terjedő időre, tehát összesen 3 (három) évre való szénszükségletének biztosítására zárt, írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Az évenkénti szénszükséglet mintegy 26,000 (huszohatezer) métermázsa hazai aknaszén, melyből azonban mintegy 6000 métermázsa helyett esetleg hazai por, vagyis daraszén lesz szállítandó. Ajánlat teendő tehát úgy akna szénre, mint dara szénre is.

A szén minőségére, az átvételre és általában az egész szállításra vonatkozó részletes feltételek Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalában (Simonffy-utca 2/b szám II. emelet) megtekinthetők.

Ajánlattevők 1908. évi szeptember hó 15-ének délelőtti 11 órájáig 2000 (ketőezer) koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban Debreczen sz. kir. város házipénztárában letétbe helyezni kötelesek. Ezen összeg bánatpénzül szolgál s a letétijeg az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlat elfogadása esetén a bánatpénz az egy évi vállalati összeg 10 %-a (tiz) erejéig kiegészítendő s az így kiegészített összeg a szállítási szerződés pontos megtartására óvadéku, biztosítékul szolgál.

Az írásbeli zárt ajánlatok f. 1908. évi szeptember hó 15-ének délutáni 5 (öt) órájáig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be és szeptember hó 16-án délelőtt 10 órakor a városháza nagytérképében nyilvánosan bontandók fel.

Elkészve beadott, távirati, vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ajánlattevők ajánlataikkal a felbontástól számított 3 hóig kötelezettségben maradnak.

A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közt szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a szállítást más uton biztosíthassa.

Debreczen, 1908. évi augusztus hó 17-én.

A várositanács.

3420—1908. szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A hajdudorogi m. kir. dohánybevéltő hivatalnál munkás menhely fog létesíttetni, melyre 6628 korona 50 fillér irányoztatott elő.

A fentebb megjelölt építési munka versenytárgyalására vállalkozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel ellátot, és valamely állami pénztárnál vagy adóhivatalnál letett 5% óvadékról szóló nyugtával felszerelt írásbeli zárt ajánlatukat ezen építési mukálatokra folyó év szeptember hó 26 ik napjának délelőtti 10 óráig ezen m. kir. dohánybevéltő felügyelőség-nél nyujtsák be; ahol a terv és költségvetés a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatba kiteendő, hogy az általános és részletes építési feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti. Szóbeli vagy elkésetten, valamint táviratilag tett; továbbá oly ajánlat, melyhez készpénz vagy értékpapír van csatolva, figyelembe vétetni nem fog.

Debreczen, 1908 augusztus hó 25.

Helyettesítőleg.
(Olvashatóan aláírás)

163. El. sz.
1908.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A debreczeni kir. törvényszék és kir. járásbiróság, valamint a debreczeni kir. ügyészség és központi fogház, továbbá a derecskei, hajduböszörményi, hajdunánási, hajduszoboszlói és püspökladányi kir. járásbiróság és fogház részére az 1909. évre szükséges mintegy 1420 m³ azaz egyezernégyszázhusz köbméter száraz hasábos cser vagy bükk fa, továbbá mintegy 802 m. m. azaz nyolcszázkét métermázsa első minőségű darabos hazai pirszén beszerzése végett nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Felhívom ennél fogva mindazon magyar honos vállalkozókat, kik ezen tüzelő anyagok szállítására vállalkozni hajlandók, hogy az egységi árakkal kitöltött, egy koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat zárt borítékban lepecsételve a következő felirással „Ajánlat a debreczeni kir. tör-

vényszék, ügyészség, központi fogház, valamint a törvényszék területén levő járásbiróságok és járásbirósági fogházak 1909. évi tüzelő anyagainak szállítására.“ A közszállítási szabályzat 18. §-a értelmében kiállított ajánlati lapon folyó évi szeptember hó 14-ik napjának délután 5 órájáig a debreczeni kir. törvényszék elnöki irodájában adják be.

Az egységi árak számokkal és betűkkel irandók ki.

A kitett egységárak ajánlattevőre feltétlenül kötelezők s azok utólagos módosítása vagy eltérő magyarázása meg nem engedtetik.

Atalány összeggel vagy százalékos árendeménnyel tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a debreczeni kir. adóhivatalnál igazságügyi letétbe helyezni és a letéti nyugtát ajánlathoz csalolni.

A versenytárgyalás 1908. évi szeptember hó 15. napján délelőtt 10 órakor tartatik meg a kir. törvényszéki elnök hivatalos helyiségében, melyen az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A részletes szállítási feltételek a kir. törvényszéki irodaigazgató hivatalos helyiségében (I. emelet 68. ajtó) a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, ahol az ajánlati lapok is beszerezhetők.

A vállalat odaitélésére vonatkozó végérvényes döntés határideje 30 nap, melynek leteltéig ajánlattevőkre ajánlatuk feltétlenül kötelező.

Az odaitélés kérdésében a felsőbb hatóság a benyújtott ajánlatok felett az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon dönt.

Azon pályázók, kik ajánlatok benyújtásakor a versenytárgyalást hirdető hivattal üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítás képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez a vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Debreczen, 1908 július 21-én.

Baróthy Béla,
h. elnök.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □
**DEBRECZEN SZAB. KIR.
VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ
SZABÁLYRENDELETEI-
NEK GYÜJTEMÉNYE.**

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára
2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**